

TRGOVSKI LIST

Licealna knjižnica,
Ljubljana

ČASOPIS ZA TRGOVINO, INDUSTRIJO IN OBRT.

Uredništvo in upravitelstvo je v Ljubljani, Gradsko ul. 17/1. — Dopolni se ne vračajo. — Številka pri nakupu mora biti Ljubljani 11952. — Številka telefona 592. — Naštevanje za evanđ. 1921 letu K 100, za leto 1922 K 95, za leto 1923 K 90, za leto 1924 K 85, za leto 1925 K 80, za leto 1926 K 75, za leto 1927 K 70, za leto 1928 K 65, za leto 1929 K 60, za leto 1930 K 55, za leto 1931 K 50, za leto 1932 K 45, za leto 1933 K 40, za leto 1934 K 35, za leto 1935 K 30, za leto 1936 K 25, za leto 1937 K 20, za leto 1938 K 15, za leto 1939 K 10, za leto 1940 K 5, za leto 1941 K 0. — Plača in toži se v Ljubljani.

LETO IV.

LJUBLJANA, dne 9. julija 1921.

ŠTEV. 68.

Strokovna izobrazba.

Po prevratu je bilo pri nas iz narodnostnih ozirov mnogo tujih strokovnih meči odpuščenih. Že Narodna vlada je izdala poziv, da naj se pri industrijskih podjetjih v tuzemstvu namesto odpuščenih tujcev nastavijo domačini; železnica, carinarne so potrebovale mnogo strokovno naobraženega osebja. Nitro se razvijajoča bančna podjetja so rabila stotine rutiniranega bančnega uradniškega naraščaja. Enako novoustanovljena velika trgovska in špedicijska podjetja.

Medtem ko si je železnica s praktičnimi težaji precej hitro opomogla, se v carinski stroki ni ukrenilo ničesar in so novo sprejeti pripravniki strokovno še danes zelo slabo kvalificirani. Tudi za mesta v bankah in v trgovskih velepodjetjih je primanjkovalo strokovno kvalificiranih ljudi, vendar najbolj občutno je bilo pomanjkanje tehnično in komercialno specializiranih ljudi v industriji in sicer, kakor pri takozvanih nacionalizacijah, tako tudi pri snovanju novih industrij. Posledica tega je bila, da se je v industrijskih podjetjih pridržalo mnogo tujcev, češ da so nenaдомestljivi in v novoustanovljena podjetja pa se je importiralo strokovne specialiste, tujce. Znano je, koliko podjetij se je obračalo na vlado in konečno dobilo dovoljenje, da smejo kvalificirani tuji delovodje in poslovodje vsaj začasno priti in se naseliti v deželi. Sedaj je od nas samih in edino od nas odvisno, ali ho ta naselitev trajna, ali se bodo tuja podjetja nacionalizirala tudi glede uradništva, ali pa bo ta cela akcija meslavno zaspala, kot ena onih mnogih prenapetosti, ki se vedno dogajajo pri malem narodu z velikimi strastmi.

Od mnogih strani se prigovarja, kakšna podjetja in katere stroke nam manjkajo, kakšne ideje bi se dale izpeljati, vendar vse to ni samo vprašanje osnovnega in obratnega kapitala, ni samo vprašanje koncesij in zaščitne carine, marveč v glavnem vprašanje strokovne intelligence in specializacije naraščaja. Kapital in kredit je pri nas prilično dobro organiziran v vseh stopnjah in smereh, tudi na zaščitno carino je vlada kljub težkim

gospodarskim razmeram pristala, le v strokovni naobrazbi nismo še izvedli potrebne reforme.

Največji kontingent naše intelligence frekventira še vedno gimnazije, institucije, ki je za naše razmere luksuz in katere frekvenco je treba brezpogojno omejiti. Nedopustno je, da bi tako ogromen odstotek naraščaja izgubljal vso energijo in tvorno silo, ubijal si voljo in iniciativnost ob grških gramatikah.

Cilj našega učnega sistema mora biti: vzgajati samostojne praktično podjetne ljudi, tehnično in komercialno naobražene, ki imajo zmisel in stik z gospodarskim življenjem, jekleno energijo in nevpogljivo voljo ustvarjati, delati in organizirati. Ta sistem pa mora biti tak, da postavi samostojnega delavca in podjetnika čimprej v praktično življenje in da on ne zapravi polovico svojega veka na šolskih klopih in ne pride senilen v prakso.

Od bivše Avstrije, ki so jo po pravici imenovali »uradniško državo«, smo podedovali naučni sistem, katerega namen je vzgajati uradnike, ljudi brez stika s praktičnim življenjem, katerih glavni življenjski smoter je zagurati si od države rento v obliki plače in avtomatičnega avanziranja. Vzajalo se je ljudi abstraktne, razpoložene za sanjavo filozofiranje in nekonkretno prerekanje, ki so pri vsakem dotiku z realnostjo preboleli krizo in razočaranje. — Avstrija je bolela na prevelikem dotoku upravnega uradniškega naraščaja in zato je vedno bolj komplicirala pogoje za kvalifikacijo.

Po njej nam je ostala hipertrofija, ki je izražena v Sloveniji v naučnem sistemu in v državnem aparatu. In ako nočemo zapasti zopet stari bolezni uradniške države, moramo nujno reformirati naučni sistem tako, da bo vzgajal gospodarsko produktivne ljudi, ki niso balast države in ki v državi ne vidijo penzijske zavarovalnice.

Mejita si tu dva sveta in nedvomno je, da moramo prelomiti z nekaterimi tradicijami in se nanovo orijentirati po potrebah, ki jih imamo v naši državi. Naša slovenska trgovina, naše slovensko obrtništvo in naša slovenska industrija

je — priznavajmo odkrito — še zelo primitivna. Ona potrebuje agilnih ljudi s širokim tehničnim znanjem, z organizacijskim talentom in komercialno naobrazbo, da se razvije iz sedanjih prototipičnih razmer. Za to delo nam ni mnogo časa na razpolago. Mi vsi vemo, da bodo prevzeli pri nas vodilno vlogo tujci, ako sami ne bomo pravčasno skrbeli za lastno strokovno inteligenco, ki bi dogradila in razširila organizacijo našega gospodarstva.

Naše stanovske organizacije ne smejo mirovati popreje, dokler se ne izvede tu popolna reforma in dokler se dosedanja mentaliteta ne izpremeni. Vse naše strokovno šolstvo je danes še v povojih in prav nezadostno. Sam proračun je najboljši dokaz, da se mu ne posveča zadostnega razumevanja niti od strani države, niti od interesentov. Dosegli smo sicer trgovsko akademijo in tehnično srednjo šolo, toda obe le bolj po imenu, kot pa v oni opremi in v onem obsegu, ki ga potrebujemo.

Naša trgovska akademija nima za bodoče leto še nobenih prostorov zaguranih. Letos je morala kot popoldanski gost hospitirati na gimnaziji. Pri tehniki si moramo pomagati s primitivno barako, dasi so drugače milijoni državnega denarja za manj produktivne namene na razpolago. Za obrtniški in trgovski naraščaj nimamo nobenega internata, ki bi nudil mladini oni milieu, ki ustvarja in vzpodbuja v mladem človeku veselje do dela. Obrtni delavnice na srednji tehnični šoli je treba izpopolniti z vsemi onimi oddelki, ki v našem obrtništvu še niso zastopani, predvsem z grafičnim, kemičnim, tekstilnim, galvanoplastičnim itd.

Obenem pa je treba, da naše trgovstvo in obrtništvo mlajšo generacijo navaja k razumevanju pomena strokovnega šolanja in nastopi odločno proti pošiljanju slovenskega naraščaja v humanistične šole, iz katerih se rekrutira sam duševni proletarijat, ki je balast državi in sebi.

Konečno moramo omeniti še eno stvar. Za vso praktično vzgojo obrtnega, trgovskega in industrijskega naraščaja je izredne važnosti potovanje in praksa v inozemstvu. To je treba omogočiti s posebnimi državnimi in privatnimi štipen-

dijami našemu strokovnemu naraščaju. Mala Srbija je dobro ocenila pomen takih investicij in je od svojega skromnega proračuna letno žrtvovala velike svote za pošiljanje dijakov v inozemstvo. Upamo, da bo bogatejša Jugoslavija sledila temu vzoru in da bodo naši poslanci storili svojo dolžnost, da bomo Slovenci v tem oziru prav posebno vpoštevanji.

Izseljevanje, ki je zavzelo silen razmah v naših pasivnih krajih, se ne da omejiti z visokimi potnolistnimi pristojbinami. Tu je treba, da da vlada po naših strokovnih učiteljih, katerih je cele tucate in katerih naloga ne sme biti samo pouk v obrtni šoli, proučiti krajevne razmere in na podlagi teh študij vpeljati kako najprimernejšo pogo domaće industrije v teh dolinah. Potem bo vsakdo raje ostal doma.

Upamo, da te želje nismo izrazili zaman in da bo ministrstvo za trgovino in industrijo v Ljubljani podpiralo naše težnje.

Nove takse.

(Nadaljevanje.)

Takse iz obrtne stroke so sledeče:

Za odobritev pravil delniških družb se ima po tarifni postavki 274 plačati za vsakih 1000 din. delniškega kapitala po 1 dinar.

Za odobrenje izpremembe pravil se plača ena četrtina gornje takse. Ako se z novimi emisijami kapital povečuje, se mora plačati za povišani kapital cela postavka takse.

Po tarifni postavki 275 je bila za industrijsko podjetje predvidena taksa 50 din. Protipredlog članov finančnega sveta se je glasil na 20 din.

T. p. 276 za privilegij industrijskega podjetja je določena taksa 500 dinarjev. Za industrijske privilegije se bo izdal, kakor predvideva v § 117 ustava poseben zakon, kakor je od leta 1891 obstojal za podpiranje domače industrije v Srbiji. Taki privilegiji obsegajo davčne oprostitve na daljšo dobo let, železniško tarifne ugodnosti, oprostitve od plačanja carin za surovine, dobavo lesa iz erarnih gozdov po režijskih cenah.

Statistika rudarstva v Sloveniji za leto 1920.

(Konec.)

Na enega izmed 11.552 delavcev produktivnih premogovnikov odpade od cele produkcije povprečno 1053 q rujavega premoga v vrednosti 39.668 kron.

Od skupne pridobitve je 1.565.900 q lignita in 10.579.861 q rujavega premoga.

Nad 50.000 q se je pridobilo v premogovnikih:

1. Trbovlje, Trboveljske premogokopne družbe 4.928.400 q.
2. Zagorje, Trboveljske premogokopne družbe 1.726.400 q.
3. Velenje, Kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev 1.565.900 q.
4. Hrastnik, Trboveljske premogokopne družbe 1.087.300 q.
5. Kočevje, Trboveljske premogokopne družbe 1.000.000 q.
6. Ostro, Trboveljske premogokopne družbe 596.200 q.

7. Šentjanž, Andreja Jakila 441 tisoč 199 q.

8. Zabukovca, Kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev 220.911 q.

9. Leše, grofov Henckel Donnermark 168.091 q.

10. Brezovica, Ugljenokopnega dioniškega društva Mirna 109.818 q.

11. Rajhenburg, Trboveljske premogokopne družbe 56.043 q.

12. Hrastovec, Akcijske družbe za lesno trgovino in izvoz v Sopronju 55.601 q.

Ostali manjši premogovniki 207 tisoč 898 q.

Od toletne produkcije in ostanka iz lanskega leta se je oddalo v tuzemstvo in sicer v Slovenijo 6.208.861 q, v Hrvaško 1.814.993 q, v Srbijo 532 tisoč 539 q. Skupaj 8.555.893 q ali 70.34% skupne produkcije v inozemstvo in sicer Nemško Avstrijo 1.300 q, v Italijo 100 q, skupaj 1.400 q ali 0.01% skupne produkcije.

3.554.706 q ali 29.22% se je oddalo deloma državni in južni železnici v Jugoslaviji, deloma se je porabilo pri lastnih obratih in industrijah in za deputate lastnih uradnikov in

delavcev. 51.762 q ali 0.43% je ostalo koncem leta na premogovnikih v zalogi.

13. Črni premog.

Edini premogovnik na Orlah pri Ljubljani je bil izven obrata.

B. Razmere in uspehi skupne rudarske produkcije.

Skupna vrednost rudniške produkcije je znašala 467.790.547 kron (+ 333.120.208 K ali 247.35%), vrednost produkcije topilnice pa 58.548 tisoč 947 K (+ 25.340.027 K ali 76.30%).

Če se odtegne od skupne vrednosti produkcije vrednost rud in drugih v topilnicah predelanih topnin v znesku 43.786.954 K, ostane čista vrednost rudniške in plavžarske produkcije v znesku 482.552.540 K (+ 319 milijonov, 132.335 K ali 195.28%).

Materijala se je pri vseh rudnikih porabilo: 66.715 m³ in 1.338.712 komadov jamskega, gradbenega in drugega rudniškega lesa v skupni vrednosti 33.733.840 K; 2.569.744 kg

železnega in jeklenega materiala v vrednosti 23.365.370 K; drugega gradbenega materiala kakor: opeke, apna, cementa, peska, gramoza, strešne lepenke, glinastih in cementnih cevi i. p. v skupni vrednosti 14.107.282 K; 21.540 kg dinamita I, 1.229 kg dinamita II, 175 kg dinamita III, 70.878 kg dinamona, 47.604 kg astralita, 12.553 kg roksita, 1610 kg kloratita, 384 kg panonita, 13.750 kg smodnika, in 31 tisoč 757 l tekočega zraka, torej skupaj 169.723 kg in 31.757 l razstreliv v vrednosti 11.486.224 K; 460.159 komadov kapic, 135.430 komadov žarnikov, 249.325 komadov vrvic v svetlih, torej skupaj 844.934 komadov vžigal v vrednosti 1.710.138 K; razsvetljevalnih in mašinskih sredstev 367.590 kg v vrednosti 9.088.928 K in slednjič 1.289.737 q in 554 m³ pri rudniških obratih porabljenega kuriva v vrednosti 48.311.377 K. Skupna vrednost vsega pri rudnikih porabljenega materiala je znašala 141.803.259 K.

V topilnicah se je porabilo 7.434 q črnega premoga, 396.272 q rujavega premoga, 52.8 q surovega olja, 17.452 q koka in 761 q oglja v skupni vrednosti 13.317.681 K.

Nadaljna postavka 277 določa takso za prenos povlastice na 500 din. in t. post. 278 pa takso za izpremembo povlastice 100 din.

Nerazumljivo pa je, da je ministrstvo šum in rud zahtevalo, da se kot postavka 278 vpelje taksa za dovoljenje stružnice (žage) na privatnem, občinskem, vaškem ali cerkvenem zemljišču in sicer za vsak list, odnosno okroglo žago letno a) za potne žage 20 dinarjev; b) za umetne žage (parne, etc. električne, turbinske itd.) pa 30 din.

Po postavki 280 je za prijavo sekanja gozda v svrhu podelanja lesa in prodaje drv ter uporabe lesa za zgradbe, ki so bili na javni dražbi prevzete a) v privatnem gozdu za vsako sečnjo 10 din.; b) v državnih, občinskih, cerkvenih in vaških za vsak gozd 12 din.

Proti naslednji postavki tarifni 284, ki predlaga za vsako hranilno knjižico takso 2 din. so zastopniki denarnih zavodov protestirali in zahtevali, da se ukine.

Nadaljne tarifne postavke od 303 do 308, obsegajo takse za registriranje plovnih objektov, katerih pa ne navajamo v vseh podrobnostih, ker detajli naše čitatelje ne zanimajo. Za vpis parnika je določena taksa za vsak kubični meter bruto prostornine za potniške in mešane parnike po 1 dinar, za remorkerje po 5 din., za jadernice 3 din., za ostale 1 do 2 din.

Za dovoljenje plovbe je določena letna taksa za potniške parnike do 200 potnikov 200 din., do 500 potnikov 300 din., preko 500 potnikov pa 500 dinarjev. Za tovarne parobrodere remorkerje je določena taksa po konjskih silah do 100 HP 200 din., preko 100 HP do vseh 250 HP 250 dinarjev, preko 250 HP do vseh 500 HP 300 din., preko 500 HP 400 dinarjev; za šlepe do 150 ton netto prostornine 50 din., preko 150 ton do 400 ton prostornine 100 din., preko 400 ton prostornine 150 din., in za motorne čolne 150 din.

Za naše razmere pridejo v poštev takse za splave po vodi, ker se je plavljenje lesa po Savinji, Savi in Dravi zadnji čas zelo razvilo, za vsaki splav brez razlike velikosti po 50 dinarjev.

Z ozirom na to, da se naš les plove v gornjem teku rek v popolnoma malih splavih, ki se šele pozneje formirajo v prave splave, bi bilo treba doseči, da se ta taksa plačuje le od pravih za plovno reko formiranih splavov.

Za prevoz z brodom letno 100 dinarjev.

Za vse plovne objekte, ki prihajajo v kako naše пристanišče ali na našo obalo, da tam krcajo, se mora pri pristojni luški kapetaniji plačati a) za parnike po kubičnem metru čiste prostornine 0.40 din., b) za remorkerje 0.60 din., c) vsi drugi plovni objekti 0.70 din., za prvo in drugo potovanje. Za nadaljna potovanja je taksa znižana na 0.30, 0.40 odnosno 0.30 din.

V čisto naših vodah, ki niso internacionalizirane, morajo tuji parobrodi plačati dvojno takso. Za preživljanje v državnih zimovnikih je določena taksa po vrsti in veličini plovne objekta od 20 dinarjev za splave do 500 dinarjev za dolge parobrode.

Razen tega obstojajo še takse za sanitetno dovoljenje za parobrod 25 dinarjev, za prijavo prihoda broda 5 dinarjev, za odjavo odhoda 2 din., za odobrenje vožnje ob obali 2 din. Takse za prekrščenje razkladalnega roka, za izdajanje listine v premeru broda itd., predpisuje prometni minister potom »Službenih Novin«.

Fr. Zelenik.

Naš izvoz.

Radi skoraj popolnega zastoja našega izvoza se je morala vlada odločiti za znižanje izvozne carine. Odlej se bo plačevalo na pr. za svinje 100 (300), zaklane svinje in sveže ali osoljeno slanino 50 (100), osoljeno svinjsko meso 50 (100), za prekajeno no meso 40 (120), rogato živino 250 (500), klavno živino 200 (300) dinar-

jev. Številke v oklepajih označujejo dosedanje carino.

To znižanje bo gotovo poživilo naš izvoz. Prej ali slej pa bo morala vlada popolnoma odpraviti izvozno carino, ki je bila pred vojno v nekaterih državah za kak predmet neka posebna izjema. Veliko pomanjkanje vsega blaga po vojni je rodilo izvozno carino, s katero je hotela država se vdeležiti na dobičku izvoznika. Pomanjkanje blaga pa ponehuje in danes je tujina vedno manj vezana na naše pridelke. Na račun pomanjkanja v tujini se pri nas veliko greši. Naše cene so pretirano visoke. To je mnogo krivo, da naš izvoz pada in z njim tudi naša valuta.

Konkurenca že nastopa v tujini in če se ne bomo začeli ravnati po svetovnih cenah, bomo imeli mi visoke cene, pa tudi blago, ne pa izvoza. Izkoriščanje konzuma po procentu se bo moralo nehati, kakor se bo moralo nehati navijanje mezd, stanarine itd.

Čudno je, da je ostala carina na jajca neizpremenjena. Radi nepravilne carinske in izvozne politike smo izgubili na jajcih stotine milijonov. Iz pretrpele škode in prejšnjih napak bi se morali naučiti boljšega postopanja v bodočnosti. Povdarjam pa, da teh izgub in napak je bila kriva osrednja vlada toliko, da je preveč poslušala nekatere pokrajinske vlade. Pri nas je vpil birokratizem na vse pretege proti izvozu jajec in je res dosegel, da smo izgubili milijone. Kadar birokratizem odloča o gospodarskih in trgovskih zadevah, takrat navadno slabo gre.

Izpremembe potrebna je tudi devizna politika. Zavarovanje tuje valute veže velike zneske, dviga povpraševanje po devizah in iz tega sledi padanje naše valute. Državna devizna politika se je ponesrečila v Nemčiji, v Avstriji in tudi pri nas ni imela od vlade zaželenega uspeha.

To je uvidela tudi vlada in je svoje predpise ponovno popravila in izpremenila.

Vlada naj da izvozni trgovini isto svobodo, ki je potrebna za zdrav in koristen razvoj te trgovine.

Restitutio in integrum pri priredbi neposrednih davkov.

Zanimivo je, da davčni sistem neposrednih davkov (zakon z dne 25. 10. 1896, drž. zak. št. 220) takozvane »vpostavitve v prejšnje stanje« (restitutio in integrum) prvotno ni poznal. Zadevne določbe smo dobili šele leta 1914, in sicer z davčno novelo z dne 23. 1. 1914, drž. zak. št. 13.

Določbe te novele se naslanjajo precej na analogni institut civilno pravnega reda (§§ 146 do 154 leg. cit.) V zakonu o neposrednih davkih so določbe o vpostavitvi v prejšnje stanje našle svoje mesto v (novem) § 286.

Bivše finančno ministrstvo je izdalo k navedenemu § še obširnejša pojasnila Glej člen 13. izvršilne naredbe k VI. poglavju zakona o osebnih davkih, razglašene z odlokom fin. ministrstva z dne 18. 3. 1914, drž. zak. št. 64.)

Zadevni § 286 se glasi:

Če je bil davčni zavezanec po kakem naravnem dogodku ali pa po kakem drugem nepreračunljivem ali neodvratno nastopivšem dogodku zadržan, da bi mogel izpolniti kak rok v priredbenem, prizivnem ali pritožbenem postopanju, ali če davčni zavezanec ali njegov pooblaščenec brez lastne krivde ni zvedel za kak tak rok, tedaj more davčna stranka predlagati vpostavitve v prejšnji stan.

Tak predlog se ne more vtemeljati v okolnostjo, ki se je že popreje spoznala kot v to nezadostna, da bi se na njeni podlagi davčni stranki podaljšal zamujeni rok.

Vpostavitve v prejšnje stanje je predlagati tekom dveh tednov po odstranitvi zadržke pri onem oblastvu, ki je pristojno za vložitev (zamujenega) priziva. V predlogu je navesti okolnost, na katero se opira prošnja za vpostavitve v prejšnje stanje, dalje je navesti dokazila, s katerimi dokažemo istinitost naših zadevnih navedb in konečno priložiti tudi še sam priziv.

Po 6 mesecih potem, ko je potekel zamujeni rok, ni več dopuštěn predlog za vpostavitve v prejšnji stan. O predlogu odločuje ono oblastvo, katero je pristojno za rešitev zamujenega pravnega sredstva.

Izvršilna naredba k § 286. navaja kot zadržke, na podlagi katerih je možno predlagati vpostavitve v prejšnje n. pr. bolezni, prometne ovire itd.

Roka 6 mesecev, ki velja kakor zgoraj omenjeno, za vložitev prošnje za restitutio in integrum, pa po točki 5. izvršilnega predpisa (člen 13. k VI. poglavju zak. o osebnih davkih) ni možno na nikak način podaljšati.

M.

Sestavljanje dohodninske napovedi.

Sestava napovedi za odmero dohodnine povzroča ne samo obrtnikom ampak tudi vsem drugim davčnim strankam obilo preglavice.

Prvič, že sestava napovedi sama na sebi ni ravno lahka. Imamo namreč celo kopico zakonov in naredb, ki to vprašanje obravnavajo.

Drugič se vsaka stranka boji posledic. Misli si, ako premalo fatiram, se mi dela težkoče in sitnosti. Vrh tega se me lahko še kaznuje. Ako pravilno fatiram, me bo davčna oblast prijala, češ, koliko dohodkov sem moral imeti, ako sam fatiram tak donos.

V predmetnem članku nameravam dati smernice, ki naj obrtnike in trgovce vodijo, ko napovedujejo svoje dohodke.

Izrečno omenjamo, da bomo tu obravnavali le dohodke iz samostojnih obrtov in opravil. Ostale donose, t. j. donose iz drugih dohodnih virov bomo omenjali le v toliko, kolikor bode to radi razumevanja neobhodno potrebno.

Pri sestavi napovedi nam je odgovoriti na sledeča temeljna vprašanja:

1. Kdaj je vložiti napovedi?
2. Kje jo je vložiti?
3. Kako jo je sestaviti?

K prvemu vprašanju omenjamo tole.

Vakega davčnega zavezanca se mora po dosedanjih davčnih predpisih dva k r a t n o pozvati, predno se ga more kontumacirati. Kontumaciranje obstoji v tem, da se dohodninska odmera podlaga in dohodnina ugotovi brez sodelovanja stranke, t. j. le na podlagi uradnih ugotovitev in poizvedb.

Kdor je praviloma kontumaciran, ta tudi potom pritožb, prizivov itd. ne more omajati odmere, ako je slednja sicer, t. j. formalno pravilna.

Da se izognemo kontumacii nam je torej dohodninsko napoved oddati pravočasno, to je v onem roku, katerega nam da davčna oblast. Tu razlikujemo 2 slučaja. Ako imam dohodke nad 16.000 K, moram predložiti napoved, če me tudi davčna oblast k temu ne pozove. Ako imam pa dohodke pod 16.000 K (letno) sem pa pripravljen le tedaj, ako me davčna oblast pozove k temu.

S tem pa ni rečeno, da ne bi smel predložiti napovedi za odmero dohodnine, ako so moji letni dohodki nižji od 16.000 K. Tudi v tem slučaju lahko vložim in jo bom tudi vložil, ako želim, da davčna oblast odmeri dohodnino na podlagi mojega sodelovanja.

Zgoraj smo omenili, da se davčno stranko dvakratno pozove k predložitvi dohodninske napovedi. Prvikrat se to zgodi v »Uradnem listu« koncem vsacega leta. Za davčno leto 1921. se je to zgodilo z razglasom delegacije ministrstva financ za Slovenijo in Istro v Ljubljani z dne 6. decembra 1920, št. A I. 2080 ex 1920, razglašeno v 149 št. »Uradnega lista« z dne 27. decembra 1920. Razglas se glasi, da morajo davčni zavezanec, ne da bi še čakali na poseben poziv davčnih oblasti, v zmislu § 202. zak. z dne 25. oktobra 1896, drž. zak. št. 220, predložiti napoved za dohodnino za davčno leto 1921. najkasneje do dne 31. januarja 1921.

Ako davčni zavezanec v tem roku (običajno do 31. januarja vsacega

leta) ne prinese dohodninske napovedi, tedaj se odmeri dohodnina brez sodelovanja stranke. Vendar je pa to možno redoma le pri dohodkih pod 16.000 K. Ako gre za odmero dohodnine od dohodkov nad 16.000 K, mora davčna oblast pozvati še enkrat davčnega zavezanca k napovedi dohodnine. Ob enem je davčni stranki dati primeren rok. Slednji ne sme znašati manj kot 14 dni. Tako določa § 205, zak. o osebnih davkih, z dne 25. oktobra 1896, drž. zak. št. 220 v besedilu novele z dne 23. januarja 1914, drž. zak. št. 13. To je drugi poziv, katerega smo že zgoraj omenili. V pozivu mora biti na vsak način navedeno, da se bode stranko kontumaciralo v zmislu § 205. leg. cit., ako ne

Opozarjamo trgovce, da se teh rokov strogo drže. Posledice prekoračenja roka so neprijetne in tudi spojene redoma z materijelnimi žrtvami. Davčna oblast more v takih slučajih prirediti dohodnino le na podlagi uradnih ugotovitev in poizvedb. Trgovec tedaj lahko riskira, da se ga preobdači. Prizivi proti taki preobdačbi so le problematične narave.

(Dalje prihodnjič.)

Franjo Souvan:

Problem draginje.

Vse vprek zabavlja zaradi draginje, in demagoška pšenica gre v klasje. Vredno je torej, da posvetimo lučjo resnice in z žarkom logike v ta najtemnejši kot naše narodnogospodarske politike, ki jasno priča, da dobršen del našega ljudstva še ni zrel za preveliko tiskovno in govorniško svobodo, in da bi bilo treba osobito čvikičarskim politikom, ki za gostilniško mizo razvijajo svoje Radičevske ali boljševeške nazore, nekoliko pristriči preveliko svobodo. In vendar ljudstvo že spregleduje, ne dolgo in gospodje demagogi bodo morali svojo snetljivo pšenico sami omlatiti, zmleti in pojesti.

Vsakemu razsodnemu človeku je jasno, da je draginja z vsemi spremljajočimi jo pojavi (veržištvom), neizogibna posledica svetovne vojske, da ječi pod njo cel svet, in da ni na svetu človeka, ki bi bil v stanu, jo odpraviti na mah. Samo jugoslovanska draginja pa je špeciialiteta; te so krivi: centralna beogradska vlada, gospodje ministri, poklena trgovina in — risum teneatis — ljubljanski hišni posestniki. Logično, kajne? Pa pogledjmo malo v zgodovino tridesetletne vojske, francoske revolucije in zjedinenja Italije! Po vsaki vojski in po vsakem prevratu se opaža: pomanjkanje sirovin, zastoj industrije in trgovine, pomanjkanje prometnih sredstev, draginja, veržištvo; pri vsakem prevratu pridejo poleg res zmožnih ljudi na površje tudi plehki in nezmožni, koristolovci. To je čisto naraven proces. Ko se je Italija zjednila, so tudi upili o nezmožnih ministrih, o korupciji, in so prorokovali skorajšnji razpad Italije — in vendar stoji Italija danes čvrstejša nego pred 50 leti. Podobno je pri nas sedaj, samo s to razliko, da je morda pri nas manj povoda za kričanje, da pa se zato tem več kriči. Pa mlada Jugoslavija bo premagala vse to, šla bo z lahkotno gesto preko kričačev, in s konsolidiranjem razmer bo izginila tudi korupcija, kolikor je danes v resnici še nahajamo, in v kolikor ne obstoja morda samo v domišljiji gospodov komunistov, ki so komunisti samo zato, ker pri prevratu niso prišli na svoj račun in so v svojem samoljubju užaljeni.

Draginja je danes svetovni problem, kakor je tudi komunistični program svetovnega pomena.

Proti svetovnemu zlu pa je treba skupnega svetovnega odpora; zato mala Jugoslavija pri najboljši volji ne more odpraviti draginje, dokler vlada draginja pri sosedih. Tudi mi ne bomo reševali komunističnega problema, ampak bomo rajši še počakali, da bomo po par letih videli, kako se je obnesel praktičen eksperiment v veliki Rusiji.

Edino sredstvo proti draginji pa je: delo in zopet delo! Delo pri po-

samezniku, delo v državi. S tem se bodo zboljšale vse prilike, promet se bode zopet razvil, trgovina in industrija bosta oživila, v državno gospodarstvo bode prišlo ravnotežje, naša valuta se bode dvignila, in draginja bode izginila ali pa vsaj tako močno nazadovala, da o njej ne bomo več govorili.

Sploh je draginja relativen pojem: nesoglasje med dohodki in izdatki, provzročeno po dviganju cen. Za zasebnika izgine draginja v momentu, ko izjednači dohodke z izdatki v prejšnjem razmerju. Odpomoči se da na dva načina: ali si zvišam dohodke — ali pa si znižam izdatke. Prva pot je za državo nevarna, in dosledno tudi za posameznika ne priporočljiva. Zvišanje dohodkov, bodisi da zahtevam večjo plačo ali mezdo, bodisi da prevzamam stroške na druge rame, vsebuje namreč v sebi potrebo po večji množini denarnih sredstev, stroji pri emisijski banki prično tiskati in tiskati, valuta se poslabša, draginja spet naraste, in pojavijo se nove zahteve po večjih plačah in mezdah. Circulus vitiosus.

Treba torej znižati izdatke, kar pa moremo storiti le s štedenjem in z delom. Samo z delom si pridobimo novih vrednot, in te vrednote, vržene na trg, zboljšajo valuto, in pritiskajo na cene.

Tega pa noben minister ne more dekretirati. Treba je ljudstvo poučevati in vzgajati: opusti naj povojne razvade, pijančevanje, zabave naj se zmanjšajo in skrajšajo, in začne naj se z delom. Vzglede nam je lahko nemški narod...

(Dalje prihodnjič.)

Izvoz in uvoz.

Svoboden izvoz v Madžarsko. Minister za poljedelstvo je dovolil, da se sme do preklica izvažati brez posebnega dovoljenja sledeče produkte: sveže grozdje in drugo sveže ali predelano sadje, sveža in predelana zelenjava razven krompirja, vino in šampanjec.

Čehoslovaški izvoz lesa. Kakor poročajo češki časopisi je izvoz čehoslovaškega lesa skoraj popolnoma zastal. Ljudi domača potreba pada konstantno. Korake, katere namerava napraviti vlada, da izboljša razmere, ki vladajo v lesni trgovini, smatrajo strokovnjaki za zakasnele.

Narodno gospodarske zadeve.

Trgovina.

Produktna borza za celo državo v Beogradu. Beograjski listi poročajo, da bo v Beogradu osnovana produktna borza za celo državo, da se na ta način omogoči določanje cen poljskih pridelkov.

Nova trgovinska agencija v Münchenu. Kakor smo že poročali, se je osnovala v Münchenu nova trgovinska agencija. Njen šef, Aleksander Branko Pečanec je potoval 6. t. m. skozi Ljubljano in je pri tej priliki posetil naše uredništvo.

Meso za našo vojsko v Beogradu. 1. t. m. se je vršila v ministrstvu za vojno in mornarico licitacija za nabavo mesa za našo vojsko po Srbiji in Macedoniji. V Beogradu bodo mesarji dobavljali vojski goveje meso I. vrste po K 13.20, po drugih krajih Srbije in Macedonije pa po 12 K. Te cene pač niso visoke!

Zeleni grah v Beogradu. V Beogradu stane kg zelenega graha 80 K. S to ceno je draginja dosegla rekord če pomislimo, da stane 1 kg zrnate kave iz Brazilije 72 K.

Znižanje cen železu v Čehoslovaški. S 1. junijem t. l. je več čehoslovaških tovarn znižalo cene železu in železnim izdelkom. Tovarne niso znižale cene jednako, povprečno se more računati s 6.7%.

Belgijska zunanja trgovina v prvem četrtletju 1921. Belgija je v teku prvih treh mesecev tega leta uvozila blaga v vrednosti 2 milijardi, 744,557.000 frank. V primeru z lanskim letom je Belgija znižala svoj uvoz za 328,687.000 fr., izvoz pa povišala za 215,252.000 frankov. Največ belgijskega blaga je tudi letos kupila Francija.

Svetovni lesni trg. V Angliji so vsa tržišča prenačrpana z dragim blagom lanskega leta. Angleški trgovci si ne nabavljajo novih zalog, dokler se ne znebe lanskega letnega. Radi tega je zavladala na švedskem trgu polna tišina.

Industrija.

Kolomaz črn ali rumen najfinejša kakovosti, plavajoče blago je pričela po daljšem presledku zopet izdelovati tvrdka Golob & Ko., tovarna kemičnih izdelkov, Vič pri Ljubljani. — Dobi se v sodih po okoli 200 kg in v škatljicah po 1, ½ in ¾ kg. Cena 11 kron za 1 kilogram za blago v sodih brutto za netto franko postaja Ljubljana. Ceno za blago v škatljicah blagovolite zahtevati od tovarne.

Statistika naše industrije. Po inicijativi ministrstva za trgovino in industrijo bo v Beogradu v kratkem osnovana komisija, v kateri bodo zastopana ministrstva za zgradbo, za promet, za poljedelstvo in ministrstvo za trgovino in industrijo. Ta komisija bi imela nalogo, da zbira statistične podatke naše industrije.

Industrija šip za okna pri Zaječarju. Neka skupina ruskih industrijalcev namerava ustanoviti v okolici Zaječarja veliko tvornico stekla. Okolica Zaječarja je za to panogo jako ugodna, ker ima dovolj premoga in ker se nahaja v Rogatini potreben material za fabrikacijo stekla.

Veliki Graški Semen. Med 24. septembrom in 2. oktobrom tega leta se bo vršil v Grazu prvi vzorkarski semenj, na katerem bodo razstavljeni poljedelski stroji in orodje, elektrotehnični predmeti, papir, kartonaža, pohištvo, kuhinjske oprave, kovinski izdelki, tkanine, usnje, umetnine, dragocenosti, lončeni, stekleni izdelki in izdelki iz porcelana, motorji, avtomobili itd. Tujece bodo preskrbljena stanovanja. Urad seminja se nahaja v Grazu, Burggasse 13.

Denarstvo.

Izplačevanje 20% odbitka. Generalni inšpektorat finančnega ministrstva prične v kratkem zbirati podatke glede odtegnjenih 20% o priliki zadnje izmenjave denarja. Približno čez mesec dni se prične izplačevanje.

Tvornica za dušik d. d. Ruše izplača za lansko leto 30 K dividende na delnice.

Iz bančnih krogov. Ravnateljstvo Centralne Banke v Zagrebu je imenovalo g. Ljubomira St. Kosiera, dosedanjega upravnika Hrv. sveopće kreditne banke d. d. Karlovac, našega sodelavca, ravnateljem svojega zavoda. Istočasno mu je poverila novo filijalo Centralne banke v Karlovcu.

Zamenjava čehoslovaških novčanic po 5000 K. Generalna direkcija carin naznanja, da se z naredbo čehoslovaške vlade z dne 14. marca 1921, novčаницe po 5000 K z datumom od 15. aprila 1919, izdane z naredbo z dne 2. julija 1919, vzamejo iz prometa in po 15. aprilu 1921 prenehajo kot plačilno sredstvo. — Po 15. aprilu 1921 pa do 31. januarja 1923 se morejo te novčаницe zamenjati le še pri bančnem uradu ministrstva financ in njegovih podružnicah. (Št. 5480).

Cezina.

Nova carinska tarifa v Italiji. Italijanski Uradni list objavlja naredbo, s katero se izpremeni carinske tarife s 1. julijem. Nove tarife bodo v splošnem notificirane s pogodbo.

Davki.

Pobiranje občinske užitninske doliade na vino, kanalske pristojbine itd.

Na podstavi § 1. zakona z dne 18. maja 1894., dež. zak. štaj. št. 41, se sporazumno z delegacijo finančnega ministrstva dovoljuje mestni občini mariborski, da sme v letu 1921. pobirati nastopne davščine: 1. 500% doklado na državno trošarino od vina; 2. 4%no kanalsko pristojbino od najemninskega donosa ob pogojih, ki so določeni v naredbi deželne vlade za Slovenijo z dne 15. septembra 1919., št. 693, Ur. L.; — 3. 12%no vodovodno naklado od najemninskega donosa; pri zaračunavanju večje porabe vode se dovoljuje za tekoče leto pobirati zvišano pristojbino po 3 krone za m³ vode, pri čemer naj se m³ one množine vode, ki je na podstavi vodovodnih predpisov dovoljena, zaračunava po 1 krono; 4. pasji davek po

400 kron za vsakega psa, razen za pse čuvaje, ki so na verigi; 5. 20%no goslaščino od najemščine. Doklada, navedena pod točko 1., se sme pobirati od dne 27. junija.

Promet.

Uporaba investicijskega posojila. Minister za promet je izdelal načrt, po katerem se bodo vršila investicijska dela s pomočjo dovoljenih 2 milijard K. Dela so razdeljena v 4 skupine in sicer: popravila obstoječih prog in izboljšanje proge Zagreb-Beograd-Caribrod-Djevdjelija; trasiranje novih in dovršene začetih prog, zveza in popravila pristanišč in potreba centralne prometne uprave. V te svrhe je določeno 1780 milijonov kron, ostalo pa se bode porabilo za izboljšanje cest.

Rezolucije jgsl. inženirjev in arhitektov glede novih železniških prog. Jugoslovanski inženirji in arhitekti so na svojem kongresu sprejeli sledečo resolucijo: I. Da se tekom treh do štirih let zgradi vse železniške zveze, ki so se nameravale in začele graditi že pred vojno ali po vojni, in sicer: Vardište-Užice; nedovršen del ličke železnice v zvezi z unsko (Bihač-Knin); Kragujevac-Kraljevo-Raška-Mitrovica; Titel-Orlovat; Niš-Knjaževac in Beograd-Mala Krona. II. Da se zgrade proge, ki še niso začete, toda jih je treba graditi sočasno z gori navedenimi, tekom osem do deset let, in sicer: Zveza Ljubljane z reško in liško progjo; zveza postaje Baker z novo lukjo na Kvarneru; Ormož-Ljutomer-Murska Subota; Rogatec-Krapina-Gobovec; pregradba zobčaste proge na Ivan planino; zveza Splita z železnico v dolini Neretve; Kosovska proga preko Metohije na Podgorico-Virpazar z odepki na Bar in Kotor. III. V drugi časovni periodi prioriteta kongres zgradbo sledečih zvez z Jadranskim morjem: Vinkovci-Sabac-Sarajevo-Dolina Neretve; Zemun-Tuzla-Zavidovič; Zemun - Višegrad - Dolina Lima - Podgorica; Banjaluka - Jajce - Prozor - Rama; Niš - Priština - Djakovica - Skader; Požarevac - Donji Dunav (kot del mednarodne proge Bordo - Odesa); Skoplje - Bitolj - Ohrid - Elbasan - Drač; Vrhovine - Senj, kot ožkotirna proga Višegrad - Gačko z odepki na Nikšić - Trebinje in Boko. Nadalje govori resolucija o izhodu na Jadransko morje in priporoča sedanje manjše jugoslovanske luke in nastopi končno proti vsaki zvezi z Zadrom, dokler bo slednji italijanska luka.

Železniški material. Naši delegati pri reparacijski komisiji in delegati antante so sklenili, da mora Nemčija izročiti naši državi železniškega materiala v vrednosti 60 milijonov zlatih kron.

Železniška zveza Reka-Zagreb. 5. t. m. je odpotoval v Trst pomočnik generalnega ravnateljstva v ministrstvu za promet Deroco, da vodi pogajanja z italijanskimi zastopniki glede ureditve železniške zveze Reka-Bakar-Zagreb. Pogajanja bodo trajala več dni.

Otvoritev pošte nabiralnice Jevnice. Dne 16. julija 1921 se otvori v Jevnici (občina Kresnice) poštna nabiralnica z uradnim nazivom Jevnica (Kresnice). Nabiralnica spada v okraj poštne urada Kresnice, kateremu je tudi podrejena in s katerim bo imela zvezo 3 krat na teden in sicer ob ponedeljkih, sredi in sobotah, vsakokrat po selškem pismonošju imenovanega poštne urada po sledečem redu: 5 km odhod Kresnice 16.30, prihod v Jevnico 18.—, odhod Jevnica 18.10, prihod v Kresnice 19.25. Na poti v Jevnico bo sel dostavljaj v kraju Kresniške poljane. V okoliš nabiralnice spadajo sledeči kraji in selišča: Jevnica, Mala Dolga Noga in Goliške, vsi iz občine Kresnice.

Tri nove ladje. Minister za promet je naročil v Slik-Nikolsonovi tvornici v Budimpešti tri nove ladje za Donavo.

Kmetijstvo.

Na državni vinarski in sadjarski šoli v Mariboru se prične šolsko leto 1921/22 dne 16. septembra t. l. Šola je dvoletna. 2 njo je v zvezi internat za gojence. Kolkovane prošnje (kolek 26 kron) za sprejem je pošiljati ravnateljstvu državne vinarske in sadjarske šole v Mariboru do dne 31. julija t. l.; prošnji se morajo priložiti: krstni list, domovnica, odpustnica, odnosno zadnje šolsko spričevalo, zdravniško spričevalo, spričevalo o navedenosti pri onih pro-

silcih, ki ne vstopijo v zavod neposredno iz kake druge šole, izjava staršev, odnosno varuha, s katero se ti zavezujejo plačevati stroške šolanja, končno obvezna izjava staršev ali varuha, ki reflektirajo na državni ali kak drug stipendij iz javnih sredstev, da bi njih sin ali varovanec ostal pozneje na domačem domu, v nasprotnem slučaju pa povrnejo zavodu sprejete zneske podpor iz javnih sredstev. Za sprejem je potrebna starost najmanj dovršenih 16 let ter z dobrim uspehom dovršena, najmanj ljudska šola. Sprejme se tudi nekaj ekstermistov (izven zavoda stanujočih učencev). Oskrbovalnina znaša do preklica mesečno 125 dinarjev in se ima vplačevati vnaprej v dveh enakih polletnih obrokih. Učenci iz drugih pokrajin izven Slovenije imajo plačati šolnino letnih 125 dinarjev vnaprej. Sinovom ubožnih posestnikov se morejo dovoliti popolnoma ali do polovice državna prostota mesta. V tem slučaju je treba popreti prošnjo z uradno potrjenim ubožnim spričevalom. Vsa podrobnejša pojasnila daje ravnateljstvo državne vinarske in sadjarske šole v Mariboru.

Iz naših organizacij.

Gremij trgovcev v Ljubljani opozarja svoje člane na vzorčni sejm, ki se bo vršil od 13. avgusta do 24. avgusta t. l. v Ljubljani in bo za razvoj cele naše trgovine izrednega pomena. Pozivljajo se torej vse veletrdke iz Ljubljane, osobito pa one, ki se bavijo s kakšnim posebnim komercialnim predmetom, da se udeležijo v polnem številu vzorčnega sejma. Gremij trgovcev prosi vse one svoje člane, ki se nameravajo udeležiti sejma, da mu to javijo potom dopisnice vsaj do 12. t. m.

Naznanila trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

Seznam industrijskih podjetij. Trgovska in obrtniška zbornica v Zagrebu je poslala tukajšnji zbornici seznam vseh industrijskih podjetij, v področju trgovske in obrtniške zbornice v Zagrebu. Seznam je v pisarni tukajšnje zbornice interesentom na vpogled. (Štev. 4943).

Trgovske zveze se iščejo. Tvrdka A. Vinci & Son Catania-Mesina naznanja trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da želi stopiti v kupčijske zveze z našimi trgovci eksporterji, ki bi uvažali: žveplo, sumach, mano, sladke koreninice, citrone, vinski kamen, vinsko kislino, bimstein itd. Tvrdke, ki se za to zanimajo, naj stopijo z navedeno tvrdko v neposredno zvezo. (Št. 5096).

Dobava, prodaja.

Razpis dobave materiala za vezanje tobaka. Uprava državnih monopolov v Beogradu razpisuje na dan 20. julija t. l. ofertno licitacijo za nabavo materiala za vezanje tobaka in sicer: a) za Srbijo in Crno goro: kartone za označbo bal, 300.000 komadov; plombe iz pločevine (300.000 komadov); 10 decimalnih tehtnic, franc. sistem s 500 kg kapacitete; ameriško platno (600 metrov), klešč za plombe (20 kosov). b) za Dalmacijo: platno za ovijanje bal, (60.000 metrov); 10.000 kosov vrvi po 6 metrov dolgi; 5.000 kg vrvice za šivanje bal, 40.000 plomb iz pločevine. c) za Vojvodino, Hrvatsko, Slovenijo: 60.000 vrvice po 3.80 m, 40.000 kosov sukanca po 4 m dolgi; 20.000 kosov sukanca po 4.50 m dolgi; d) 600 kg vrvi za zšivanje bal. — Navedeno blago bo oddati v raznih množinah skladiščem v Nišu, Skoplju, Splitu. Razpisano blago bo oddati do konca septembra 1921. Kavcija znaša za naše državljane 10%, za inozemce 20%. En izvod dobavnega razpisa in pogojev z vzorci vred je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled. Zbornica pa nima na razpolago prepisov, ki bi jih mogla interesentom izročiti. Ponudbe je poslati do navedenega dne na upravo državnih monopolov kraljevine SHS ekonomno odeljenje v Beogradu, kjer se dobe tudi podrobni pogoji in vzorci.

Dobava strojnega in drugega materiala. Ravnateljstvo Požarevačkih Okružnih Železnice bo nabavilo dne 15. t. m. v svoji pisarni v Požarevcu potom ofertne licitacije večje količine strojnega in drugega materiala. Material, ki

pride v poštev, se deli v sledeče skupine: mazila, gorivo, železni izdelki, kovine in zlitnine, barve, gradbeni les in razno. Natančnejše podatke dajo »Službene Novine« št. 145, z dne 2. julija t. l., ki so interesantom v upravnistvu lista na vpogled. Kaveja 10%.

Nabava benzina in drugega avtomobilnega materiala. 20. julija t. l. se bo vršila ob 11. uri v Artilerijskem Tehničnem Oddelku Ministrstva Vojne in Mornarice ofertna licitacija za nabavo 400.000 kg benzina, 40.000 kg gostega avtomobilnega olja, 4000 kg rumene konzistentne masti in 5000 kg petroleja. Ponudbe, kolekovane z 10 din., naj se vpošljejo navedenemu oddelku v zapечатeni kuverti z vzorci ponujenega materiala in z rezultatom analize drž. kemič. laboratorija. Na zaviku naj bo napis: »Ponuda benzina.« Podrobneje podatke daje Artiler. Tehnični Oddelek.

Razno.

Uredbo o organizaciji ministrstva za promet in prometne službe v kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev razglasa »Uradni list« deželne vlade za Slovenijo št. 76 z dne 5. julija t. l.

Centralizacija financ. V ministrstvu za finance se vršijo priprave za koncentracijo vse finančne uprave v državi, da bi se na ta način poenotilo delo finančnih delegacij v pokrajinah.

Nove stanovanjske neredbe. Št. 77 Uradnega lista deželne vlade za Slovenijo z dne 6. t. m. objavlja naredbo o stanovanjih in najemnih zgradbah vobče. V 78. št. objavi Uradni list pravilnik, s katerim predpisuje pokrajinska vlada natančna določila za izvrševanje te neredbe. Pravilnik bo izdan kasneje kot posebna brošura.

III. poročilo Hmeljarskega društva za Slovenijo o rasti hmelja. Zalec, Savinjska dolina, koncem junija 1921. — Šele zadnje dni meseca junija nastalo je dolgozaželjeno poletno vreme, katerega je hmeljska rastlina tako nujno potrebna. V obče se lahko reče, da se je upanje na dobro letino zmanjšalo; pridelali bomo sicer več hmelja nego v minulemu letu, pa ne mnogo več, dasi se je ploskev, s hmeljem zasajena, nekoliko povečala. Rastlina je zdrava in brez mrčesa, vendar je videti nekako bolj vilka in njen pogled se je nekoliko spremenil. Toplo vreme in nekaj mokrote bi zopet pomagalo rastlini. Kupčija je popolnoma ukinjena in se za neprodane ostanke nikdo ne zanima. — Društveno vodstvo.

Izvoz naših vin. Radi nujnega službenega opravila in ker moram odpotovati h konferenci vinarskih strokovnjakov, katera se vrši v Negotinu v Srbiji, mi ni mogoče takoj odgovoriti na izvajanja gospoda Košarja v 66. števil. »Trg. List«, storim pa to takoj, kakorhitro se vrnem s potovanja. Za danes naj le omenim, da sem svoje poročilo pisal iz stališča cele države in ne samo Slovenije in da danes Avstriji našega draga vina s svojim slabim denarjem sploh kupovati ne morejo. B. Skalicky.

Izpremembe protokolacij v trgovskem registru.

Vpisala se je firma:

Slovenska rudo- in premogokopna družba z o. z. s sedežem v Ljubljani. — Obratni predmet: družba 1. poiskuje rudnine in premogovna ležišča, pridobiva in obratuje rudnike in premogovnike; 2. financira rudnike in premogovnike, da s tem zvišuje produkcijo; 3. nabavlja obratni material vseh vrst, osobito tudi razstreljivo; 4. izkorišča in industrijsko predeluje vsakovrstne rude in premog v dragocenejše produkte, osobito premog v plin, plinovno olje, bencol itd.; 5. razpečava razne rude in premog, nadalje rudnine in produkte premoga; 6. priglaja in pridobiva prostoslede; 7. obratuje vse predmete sploh, ki se tičejo pridobivanja in izkoriščanja vsakovrstnih rud in premoga, ter posluje z njimi. — Osnovna glavnica znaša 100.000 K in je v gotovini plačana. Poslovodji sta družbenika: dr. Josip Ažman, odvetnik v Ljubljani in Ivan Goričnik, uradnik »Jadranske montanske družbe z o. z.« v Ljubljani.

V združni register se je vpisala:

Obrtno hranilno in posejilno društvo r. z. z o. z., s sedežem na Bledu. Namen združni je, da pospešuje gospodarstvo svojih članov; za to jim preskrbuje kredit, potreben v njih gospodarstvu. Člani prvega načelstva so: Franc Jeme na Bledu, Ivan Triller v Zagorici in Urban Plemelj v Gradu.

Izbrisale so se firme:

vsled končane likvidacije:

Kreditno društvo v Kranju, r. z. z o. z. v likvidaciji, s sedežem v Kranju; vsled predaje vsega podjetja:

J. Blaznikovi nasledniki, s sedežem v Ljubljani, obratni predmet: tiskarsko in litografsko podjetje.

Vsled opustitve obrata:

Marija Mayr, s sedežem v Kranju, obratni predmet: elektrarna.

Vpis javne trgovske družbe:

Petek & Pečovnik, s sedežem v Celju, obratni predmet: trgovina z mešanim blagom, javna trgovska družba izza dne 1. januarja 1921; družbenika: Ludovik Petek, trgovec v Celju, Stanko Pečovnik, trgovec v Celju.

Izpremembe pri vpisanih firmah:

pri firmi **Maks Oswatitsch, veletrgovina z mešanim blagom, s sedežem v Celju,** se je vpisala nastopna izprememba: Prokura Franca Jindre se je preklicala.

Vpis družbene firme:

Puncer in drug s sedežem v Laškem, obratni predmet: trgovina z mešanim blagom, lesom, usnjem in deželnimi pridelki, javna trgovska družba izza dne 1. januarja 1921; osebno zavezana družbenika: Josip Puncer in Franc Fasswald, trgovca v Laškem.

Vpis firme posameznega trgovca:

Karol Pajk, s sedežem v Celju, obratni predmet: manufaktura in modna trgovina, imetnik: Karol Pajk, trgovec v Celju.

I. Vpisale so se izpremembe pri firmah:

Janez Zorman, s sedežem v Spodnji Šiški, nastopna izprememba: predmet obrata odslej tudi: trgovina z vinom, žitom in mešanim blagom.

Tržna poročila.

Meso.

Praga: Volovje meso prednji del 10—14 č. K, zadnji del 14—17 č. K, bikovo meso 10—13 č. K, kravje, prednji del 12—16 č. K, svinjsko meso 22—23 č. K, meso mladih volov in junic 10—12 č. K.

Kolonijalno blago.

Kava.

Amsterdam. Java Robusta W I B f. a. g. 27 c cif Holandija. Robusta, loko, 27 1/2—28 zelenkasto zrnje fob. Pavlang Robusta neprana 27 fob. Holandija. Palembang Robusta neprana 25—27 fob. Holandija. Prana kava: Costa Ricas, loko 52—54 fob Guatemala, srednja kvaliteta 46—48, bolja kvaliteta 50—53 c. fob. rumenkasta Timor. loko. 85 c. fob.

Čaj.

London po lb.: Indian, common leaf 4 d.

Poljski pridelki.

Praga: Bob 220—240 č. K, rumeni grah 260—300, zeleni grah 300—350, Viktorija 360—400, rudeča detelja 500—1200, švedska detelja 600—1200, inkarnat 250—350, esparzeta 150—210, suhe sljive 700—800, seno 120—130, prešano 145—150, slama 70—75, prešana in zvezana 47—50, koruza 265—270.

Hmelj.

Nürnberg, dne 27. VI. 1921. Lepo in toplo vreme je nastopilo. Včeraj se je zrak ogrel do 31. C; preteklo noč toplota ni padla pod 22. C. Hmelj dobro napreduje v rasti in dobiva obilo stranskih panog. Pri nepremenjenem, čvrstem razpoloženju se je danes dovozilo 50 in tudi prodalo 50 bal hmelja po 1400—2000 mark za 50 kg.

Alost (Belgija), dne 25. VI. 1921. V preteku zadnjega tedna ni bilo izpremembe na tukajšnjem trgu. Hmelj iz leta 1920 se je prodajal po 215—225 fran-

kov, med tem, ko se že za letošnje obljubljuje 260—265 frankov za 50 kg. — Vkljub suši so škropljeni nasadi še lepi, v neškropljenih se pa že vidi škodljiv vpliv mrčesa. Nasadi bi nujno rabili mokrote.

Kovine.

Berlin dne 27. junija po 100 kg: električni baker M 2191, svinec M 640 do 650, sirov cink M 750 do 785, pločevinski cink M 520 do 530, aluminij M 2675, banka-cin M 487, straits-cin M 4775, austral-cin M 4600, nikelj M 4200, antimon M 725, srebro v palicah (okoli 900) za kg 1370 mark.

Borza.

7. julija.

Zagreb, devize: Berlin 203.50 do 204, Milan 740 do 741, London izplačilo 565.50, Newyork kabel 152.25 do 153, ček 149.25 do 150.50, Praga 203

do 203.25, Švica 2550 do 2575, Dunaj 20.65 do 20.80, Pariz 1214 do 1220, Budimpešta 56 do 56.50. Valute: dolar 148.25 do 148.75, avstrijske krone 22.50 do 23.50, češke krone 206, 20 K v zlatu 507 do 515, franki 1185 do 1200, napoleoni 498 do 508, marke 208 do 212, leji 226 do 232, sovereign 605 do 630, lire 732.

Beograd. Borza je bila radi pravoslavnega praznika Ivanova danes zaprta.

Dunaj. Zagreb 487 do 489, Beograd 1938 do 1958, Berlin 985 do 991.5, Bukarešta 1085 do 1095, London 2750 do 2770, Milan 3555 do 3575, Pariz 5890 do 5930, Praga 981.5 do 987.5, Sofija 575 do 585, Varšava 40.5, Zürich 12495 do 12545.

Zülich. Berlin 7.875, Newyork 596.—, London 22.12, Pariz 47.30, Milan 28.75, Praga 7.80, Budimpešta 2.20, Zagreb 3.95, Dukarešta 3.80, Varšava 0.32, Dunaj 0.92.

Prvi in edini slovenski zavarovalni zavod

Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani.

Sprejema:

1. Vsa požarna zavarovanja.
2. Življenjska zavarovanja v vseh kombinacijah.

Najugodnejši pogoji.

Opozoritev.

Podpisani opozarjam p. n. občinstvo in denarne zavode, predvsem pa še svoje trgovske prijatelje, da ne zamenjujejo moje firme z drugimi, ki nosijo ime Kajfež in niso ne moji sorodniki in ne moji družabniki. Predvsem prosim, da se naslove vse pismene in druge pošiljave namenjene meni, točno z imenom: **A. Kajfež, Kočevje**, ker nimam z drugo firmo imenom I. Kajfež nobenega stika in za njo tudi nobene odgovornosti.

A. Kajfež

lesni industrijalec in vinski trgovec v Kočevju.

Slikane reklame

na ograji »Ljubljanskega velikega semnja« izvršuje tudi po umetniški predlogi črkoslikar

Filip Pristov, Ljubljana

Hotel pri Maliču.

Prostovoljna javna dražba premičnin.

Prostovoljna javna dražba premičnin se vrši v Škofji Loki št. 26, dne 10. julija ob 10. uri dopoldne ter se nadaljuje popoldne. Razprodajalo se bo različno blago, deželni pridelki, več vrst vinogradnih strojev, raznih avtomobilnih svetilk, zračnic ter krogelnih ležišč, različnih koles za avtomobile, jeklena vozna peresa, 1 gig, 1 voz, 1 dvokolica, 2 železna voza v trgovske svrhe, vrec do 600, nov 100 l čeber, posode, 3 stiskalnice, 160 kg firneža, 400 kg olj. barve, 1 sod firmežvega nadomestila, 1 sod petrol. naft, 2 sodčka modre galice, več zabojev steklenic, 50 l slivovke. Mnogo hišne opreme in perila, čevljev ter usnja, 31 novih škafov pleskanih itd. — Nadaljne dneve se razprodaja prične ob 9. uri in nadaljuje do 5. ure popoldan.

Jurij Jenko

trgovec z deželnimi pridelki v Škofji Loki.

Vsakovrstne

slamnike in klobuke

ima vedno veliko zalogo za gospode, dečke in deklice ter posebno izbiro najnovejših damskih modelov. **Franjo Cerar, tovarna slamnikov**

Stob, pošta Domžale pri Ljubljani.

Različne torbice (cekarje), različna stojala za cvetlice, predpražnike itd. — V popravila se sprejemajo različni stari klobuki in slamniki v Ljubljani pri trvdki Kovačević in Tršan, Prešernova ul. 5 na dv., vsako sredo in soboto.

Na debelo in drobno najceneje kupite

trgovski in kanclijski gladek, črtan, kariran in kvadriran, pismeni v mapah in škatljah, ubran (Krepp), svileni, klosetni in ovojni razne zvezke za srednje in višje šole, raznovrstne kuverte in razglednice, čipke za stelaže ozke in v polah, krede, peresa, svinčnike, radirke ter razne druge pisarniške in šolske potrebščine pri

L. PEVALEK, LJUBLJANA, Židovska ulica 4.

Oglašajte v »Trgovskem listu«!

Tovarna pletenin in tkanin
Josip Kunc & Komp.

Ljubljana, Poljanski nasip 40 (cukrarna)

opozarja cenjene trgovce na razstavo svojih izdelkov o priliki velik. sejma vršečega se od 13. do 24. avgusta t. l.

Ivan Jelačin

Ljubljana.

Veletrgovina s špecerijskim in kolonijalnim blagom.

Točna in solidna postrežba.

Priporočila se tvrdka

Josip Petelinc

Ljubljana, Sv. Petra nasip 7

tovarniška zaloga šivalnih strojev

igel in posameznih delov za vse sisteme šivalnih strojev in koles, olje ter potrebščine za krojače, šivilje, čevljarje in sedlarje ter galanterijo na drobno in debelo.

Cene nizke! Postrežba točna!

Sodarska zadruga v Tacnu

p. št. Vid nad Ljubljano, nudi vsakovrstne

hramne in transportne, po najnižjih dnevnih cenah.

Preskrbuje nakup in prodajo vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut. — Vnovčuje kupone in izžrebane vrednostne papirje. — Preskrbuje nakazila in inkasso na vsa tu- in inozemska bančna tržišča — Daje predjume (posojila) na vrednostne papirje.

OBRTNA BANKA

Ljubljana, Kongresni trg 4. - Telefon 508.

Eskomptuje in vnovčuje menice. — Sprejema denarne vloge na tekoči račun ali pa na čekovni promet. — Hranl in oskrbuje vrednostne papirje, reviduje številke. — Dovoljuje vsakovrstne kredite.

Finansiranje obrtnih podjetij.

Barve za obleko

„Brilantol“

vseh vrst (nians)

100 komadov 50 dinarjev

ponuja

Karol Loibner, Celje.

Samo na debelo!

Toman & Reich, Maribor,

Gosposka ulica št. 38.

Telefon interurb. 389.

nudi v nakup najboljši nemški proizvod:

POSTEKLIN PAPIR (Glaspapier, Flintpapier), ŠMIRKOV PAPIR (Schmirgelpapir), ŠMIRKOVO PLATNO (Schmirgelleinen), vsakovrstno BRUSILNO PLATNO (Schleiftücher), posuto s steklom ali šmirkom za trgovino in industrijo.

Zahtevajte cenike!

Samo na debelo!

Erjavec & Turk

PRI „ZLATI LOPATI“

trgovina z železnino
in cementom

Ljubljana, Valvazorjev trg 7

preje Hammerschmidt (Mühlisen)
nasproti Križanske cerkve.

Veletrgovina
manufakturnega in
modnega blaga

J. N. Šostarič

Maribor

se v najkrajšem času

preseli

iz Gosposke ulice na

Aleksandrovo
cesto št. 13

na kar opozarja že
sedaj svoje
cenjene odjemalce.

Veletrgovina
z
manufakture

„MERKUR“

MARIBOR

Cankarjeva ulica 1.

□ □

Velika zaloga
manufakture,
češki, francoski
in angleški izdelek.

□ □

Samo na debelo.

Lesna industrija
Bratje Tavčar

Centrala Maribor

Telefon št. 245.

Podružnica Vuzenica

Telefon št. 1.

Ponuja
vsakorstni rezani
in tesani les.

„MESNA“

(lastniki Bratje Tavčar)

Družba z o. z. za izvoz v inozem-
stvo mesa, mesnatih in maščobnih
proizvodov.

Maribor

Kopališka ulica št. 11.

Interurban telefon št. 245.

Kupuje

po najvišjih dnevnih cenah pitane
(tovljene)

svinje, govedo itd.

Underwood

najboljši ameriški pisalni stroj
sedanjosti

Opalograph

razmnoževalni aparat,
razmnožuje strojno in ročno pisavo potom neizbruljive steklene plošče

Glavno zastopstvo za Jugoslavijo: 15, 20—20

The Rex Co. Ljubljana, Gradišče 10.
Moderno urejena popravilnica vseh pisalnih strojev.

Jadranska montanska družba, d. z. o. z. Ljubljana

Zvonarska ulica 5 (S).

Telefon 9. - Brzjavni, Montana

Import. Eksport.

Prodajamo in kupujemo na debelo:

Vse vrste

kovin, rudnin

in kemikalij ter vse

industrijske izdelke, spa-

dajoče v rudarsko, fužinarsko in

kemijsko stroko.

Ign. Žargi = „Pri nizki ceni“

Ljubljana, Sv. Petra c. 3.

Trgovina z drobnim, pletenim in modnim
blagom ter raznim perilom in kravatom
na debelo in drobno.

Velika izbira potrebščin za
krojače in šivilje.

Papir uradni, trgovski, pisarni,
ovojni, svileni, prepisni,
ogljani itd., pisarniške
in žolske potrebščine,
kuverte, vse vrste umetniške raz-
glednice kupite najceneje pri tvrdki

IVAN GAJŠEK

Papirna trgovina - Ljubljana
Sv. Petra c. 2, poleg Prometne banke.
Na drobno. Na debelo.

Jedilno orodje

vsake vrste, kakor žlic, vilic, nožev,
zajemalk (Schöpfer) in druge kuhinjske
posode iz aluminija ter

svinčene plombe

dobavlja v vsaki množini

Tvornica „Cinal“, Celje.

Novoustanovljena lastna gal-
vanizacijska naprava

sprejema po nizkih cenah vse pred-
mete v poniklanje, pobakrenje in po-
medenje. Ista prevzame tudi vsa vli-
valna dela iz aluminija, cinka in medi
(Messing).

Kupuje stare kovine

po najvišjih cenah.

Usnjarska industrija, d. d. na Bregu pri Ptuj

„PETOVIA“

Izdeluje vsakovrstno usnje, čevlje, fine
in navadne, gamaše, torblce, listnice,
denarnice in drugo fino galanterijo.

Cene nizke, postrežba točna.

Carinsko posredništvo

Telefon 344.

Telefon 344.

F. & A. UHER

Maribor, Slovenska ul. 8

se priporoča za izvrševanje vseh

::: carinskih poslov. :::

Cene zmerne, točna in kulantna

::: postrežba. :::

SLOVENSKA BANKA

LJUBLJANA, Krekov trg 10, nasproti „Mestnega Doma“

Obreštuje najugodnejše vloge na knjižice in v tekočem
računu. — Izvršuje vse bančne posle najkulantneje.

Vplačana delniška glavnica K 30.000.000.

Telefon št. 567.

Čekovni račun št. 12.200.

SLOVENSKA ESKOMPTNA BANKA

LJUBLJANA

Šelenburgova ul. 1

 Interesna skupnost s Hrvatsko eskomptno banko in
Srbsko banko v Zagrebu.

Kapital 20.000.000 K. - Rezerve okrog 6.000.000 K.

Brzljavni naslov: ESKOMPTNA. - Telefon Interurb. št. 146.

Izvršuje vse bančne transakcije najkulanineje.

 Denarne vloge. - Nakup in prodaja: efektov, deviz,
valut. - Eskompt menic, faktur, terjatev. - Akreditivi.
Borza.

KASTELIC IN DRUG

trgovina s papirjem na veliko

LJUBLJANA

Miklošičeva cesta št. 6/1.

priporoča od svoje zaloge:

 Trgovski, fini in srednje fini
pisarniški, dokumentni in
srednje fini koncept, barvan
(Kouleur) in tiskovni papir,
karton za dopisnice, pivnik.
Celulozni, Havana (za mast)
in ravadni omočni papir. Pi-
semski papir v kartonih in
mapah, ter zavitke. Lepenke
belo in ružave.

VELETRGOVINA Gregorc & Verlič Ljubljana

priporoča

 špecerijsko, koloni-
jalno blago in vsako-
vrstno žganje.

Konkurenčne cene — točna postrežba!

Brzljavi: GRELIČ.

Telefon interurb. št. 246.

— Zahtevajte cenike! —

Edina razprodaja vseh vrst

specijalnega mavca - gipsa

za celo kraljevino SHS.

 Tvornc: Stanz, Kindberg, Sem-
mering, Schottwien, Puchberg,
Auseewiesen etc., nudi po najnižji
ceni iz svojih zalog:

Ljubljana, Osijek, Novi Sad, Zemun

Kosta Novakovič

veletrgovina mavca

Ljubljana, Židovska ulica št. 1.

 Vele-
trgovina
specerijskega in
kolonijalnega
blaga

**KAROL
HABER
Maribor**
**I. C. MAYER
LJUBLJANA**

MANUFAKTURA

62, 18-18

EN GROS

EN DETAIL

Medić, Rakovec & Zankl,

 prej:
A. Zankl
sinovi.

Tovarna kemičnih in rudn. barv ter lakov.

Centrala: Ljubljana. D. z o. z. Skladišče: Novisad.

Brzljavi: Meraki Ljubljana.

Telefon: 64

Emailni laki. Pravi firnež. Barva za pode.

 Priznana najboljša in zanesljiva kakovost: barve za obleke, vse vrste
barv, suhe in oljate, mavec (Gips), mastenec (Federweiss), strojno
olje, karbolinej, steklarski in mizarski klej, pleskarski, slikarski in
mizarski čopiči, kakor tudi drugi v to stroko spadajoči predmeti.

»MERAKL«. Lak za pode. »MERAKL«. Linoleum lak za pode.

»MERAKL«. Emailni lak. »MERAKL«. Brunoline.

Ceniki se začasno ne razpošiljajo!

Na debelo:

 Kava,
čaj, kakao,
sardine, olje, vinski
kis, bohinski in trapistov-
ski sir, salami, šunka in sla-
nina, ljutomersko stekle-
nično vino letnik 1917,
Rogaška
Slatina.

T. MENCINGER

Ljubljana, Resljeva cesta 3.

 Najceneje in dobro kupite
bencin

 petrolej
strojno olje
tovot-mast
karbolinej
kolomaz

 pri Dravogradski raf-
neriji mineralnega olja

MARIBOR.

Laneno prejo

 in domač sukanec
izgotavlja in oddaja
Mehanična vrvarna,
terilnica in predilnica

Anton Šinkovec
Kranj—Grosuplje.

 Cenjena naročila na
tovarno v Grosuplju.

Veletrgovina A. Šarabon v Ljubljani

priporoča

špecerijsko blago
raznovrstno žganje
moko

in deželne pridelke
raznovrstno rudninsko
22, 10—10 vodo,

 Lastna pražarna za kavo
in mlin za dišave
z električnim obratom.
Ceniki na razpolago.

Zahtevajte prospekte.

Zahtevajte prospekte.

Zavarovalna zadruga
Ustanovljena leta 1884. od mestne občine Zagreba.

Zavarovalni oddelki: požar, vlom,

„CROATIA“
Podružnica za Slovenijo
v Ljubljani, Stari trg 11. — Telefon št. 336.

nezgode, življenje, transport.